

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasni po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni število računa št. 11.408

Rimske pogodbe in mala antanta

Politično ozadje za gospodarsko kuliso

Po dogovoru, ki je bil sklenjen na sestanku Mussolinija, Dollfussa in Gömbösa v Rimu, so bile te dni podpisane podrobne gospodarske pogodbe med Italijo in Avstrijo, Italijo in Madžarsko ter Avstrijo in Madžarsko, ki so torej bilateralnega značaja in sline na principu preferenc. Po teh pogodbah se je Italija obvezala podpirati avstrijsko in madžarsko gospodarstvo potom trgovinskega in tranzitnega prometa. Zase je pa izposlovala večje posluževanje tržaške in reške luke s strani Avstrije in Madžarske. Tako bo Italija uvažala poslej iz Avstrije večje količine blaga, kakor jih je doslej, zlasti lesa premoga in nekaterih industrijskih izdelkov, dočim, in to po ugodnih železniških tarifah in nizkih ali celo odpravljenih carinah, bo nudila vse mogoče ugodnosti avstrijski tranzitni trgovini na svojih železnicah, v lukah in na morju ter bo obenem tudi delila z Avstrijo produkcijo in trg za nekatere druge industrijske proizvode. Nasprotno pa se je točno določilo tudi to, kaj bo morala kupovati Avstrija prvenstveno le v Italiji.

Madžarski je pa Italija zagotovila, da si ne tako jasno in obvezno kakor Avstriji, da bo nakupila vsako leto dva milijona stotov njenega žita, dva milijona dvesto tisoč stotov žita ji bo pa morala odkupiti Avstrija. Glede svoje industrije Madžarska v Rimu ni mogla doseči istih ugodnosti, kakor jih je dosegla Avstrija. Pa tudi odkup žita v omenjeni količini nikakor ni popolnoma zagotovljen, ker ga ne bo prevzemala vlada sama, marveč bo to prepustila privatni trgovini. Iz vsega tega sledi zato dvoje: 1. da je Italija sklenila te gospodarske pogodbe z Avstrijo in Madžarsko iz docela političnih in ne gospodarskih vzrokov, in 2. da se ji zdaj zagotovitev zavezništva in pokornosti Avstrije dosti važnejša, kakor zavezništva in pokornosti Madžarske, katere položaj presoja tako, da mora ostati naslonjena na Italijo v vsakem primeru, torej tudi v primeru, da za to ne dobi nobenih izrazitih gospodarskih ugodnosti! To so domneli tudi na Madžarskem, zato tam zaradi rimskih pogodb ni tistega navdušenja, kakor je v Avstriji, ki je dosegla mimo omenjenega tudi še to, da bo morala Madžarska kupovati v njej prvenstveno nekatere industrijske proizvode, v kolikor ni že vezana na Italijo. Če premostrimo torej s tega stališča rimske gospodarske dogovore, potem moramo ugotoviti, da Italiji tu ni šlo prav nič za »reševanje Podonavja«, kakor je hotela natveziti svetu, marveč samo in izključno za gospodarsko podkre-

pitev svoje politične zveze s samo dvema podonavskima državama, in sicer s tistima, ki sta v vsakem oziru nasprotje podonavske skupine male antante. Vsaka priključitev male antante na sedaj v Rimu ustvarjeni sistem bi zato pomenila dejansko priznanje še novih koncesij Avstriji in Madžarski, brez potrebne reciprocitete, odnosno razbremenitev Italije pri plačevanju stroškov za njeno podonavsko politiko. Od take priključitve bi imeli torej na koncu koncev dvojno škodo, gospodarsko in politično, da ne omenjamo še škode, ki jo povzroča zlasti Jugoslaviji od vračanje prometa iz Avstrije in Madžarske od naših jadranskih pristanišč. Dejansko bi to pomenilo, da bi moralo vse Podonavje pomagati Italiji vzdrževati samostojnost Avstrije, kakor jo — žal na našo škodo — pomaga že doslej vzdrževati Francija, ki nudi Avstriji velike prednosti pri prodaji lesa in nekaterega drugega blaga. Neko korist bi mogla v tem primeru izbiti samo Českoslovaška glede svoje industrije, in nekontrolirane vesti tudi trdijo, da se že vodijo zadevna pogajanja med Prago in Dunajem, Rimom in Budimpešto. Te vesti trdijo tudi, da gre za preferencialne ugodnosti in za českoslovaško luko v Trstu.

Kakor omenjeno, so to nekontrolirane in neuradne vesti, zato pričakujemo in verujemo, da so le pobožna želja Rima in obeh njegovih političnih satelitov, Dunaja in Budimpešte. To tembolj, ker vemo, da tak sporazum prav zaradi Českoslovaške doslej niti v okviru gospodarske male antante ni bil mogoč. Českoslovaška je vedno dosledno in trdovratno odklanjala preference z Jugoslavijo in Romunijo, tako pri pogajanjih gospodarskega sveta, kakor tudi pri posameznih trgovinskih pogajanjih. Ker pa se prav te dni mudi na Dunaju českoslovaška delegacija, ki jo vodi trgovinski minister Friedmann, da sklene z Avstrijo novo trgovinsko pogodbo in se pripravljajo ali so deloma v teku tudi že nova trgovinska pogajanja Prage z Budimpešto, bomo itak kmalu izvedeli, kaj se skriva za temi vestmi. Na vsak način pa bi bilo potrebno, da bi Praga že sedaj odgovorila uradno in zavrnila podtikovanja, da namerava dati Avstriji in Madžarski trgovinske ugodnosti, za katere se Jugoslavija in Romunija potegujeta že toliko let zama! Bratstvu med Českoslovaško in Jugoslavijo ter solidarnosti male antante v javnem mnenju bi to gotovo samo koristilo, zlasti pa sedaj, ko je bila naša trgovinska delegacija zaradi nesramnosti Madžarske v Ženevi odpoklicana iz Budimpešte! —r.

Angleški trgovci se boje vojne

DEPUTACIJA TRADE UNIONA PRI MACDONALDU IN SIRU JOHNU SIMONU.

LONDON, 17. maja. Vodstvo Trade uniona je storilo pri predsedniku vlade Macdonaldu in zunanjemu ministru Siru Simonu potrebne korake zaradi objasnitve položaja v zunanji politiki. Vodstvo meni namreč, da je mednarodni položaj v Evropi iz dneva v dan vedno bolj nevaren. Pojavljajo se znaki, po katerih sodeč je Evropa pred novim krvavim konfliktom. Razorožitvena konferenca se pretvarja v konferenco za oboroževanje, pri mnogih evropskih državah pa se pojavlja nespravljivost, ki naglo vodi v novo svetovno vojno. Zaradi tega zahteva vodstvo Trade uniona od vlade, da ukrene vse potrebno za preprečitev no-

vega krvoprelitja. Macdonald in Sir Simon sta predložila vodstvu današnji evropski položaj in zagotavljala, da je edino v uspešni rešitvi razorožitvenega problema zajamčen trajen mir v Evropi in na vsem svetu. Angleška vlada sicer doslej še ni uspela, da bi pripravila druge države do sporazuma in jih prepričala o nevarnosti, ki preti, če to pereče vprašanje ne bo kmalu rešeno, vendar pa ne bo nikdar sprejela tega svojega stališča. Za vsak primer, če bi se situacija v Evropi poslabšala in če bi izbruhnila nova vojna, bo pa odklonila Anglija vsako odgovornost in si bo umila roke.

Konec velike utopije

Dne 29. t. m. se sestane zadnjič razorožitvena konferenca — Odstop Hendersona — Pričetek novega oboroževanja

ŽENEVA, 17. maja. Predsednik razorožitvene konference Henderson je razposlal danes vabila na za 28. t. m. sklicano sejo urada razorožitvene konference in za 29. t. m. sklicano plenarno zasedanje generalne komisije. Na seji biroja se bo po programu tajno pretreslo vprašanje položaja razorožitvene konference, med tem ko bo na plenarni seji 29. t. m. dana priložnost zastopnikom posameznih držav, obrazložiti svoje stališče glede razorožitve. Nato bo sklenjeno, da se konferenca zaključi in izroči Društvu narodov zadevno poročilo. Dru-

štvo narodov bo nato izvolilo poseben odbor, ki naj pripravi podlago za eventualno poznejšo novo razorožitveno konferenco ali le razorožitvena pogajanja. Obenem bo odstopil predsednik razorožitvene konference Henderson, kar bo pomenilo formelen konec konference. Švicarska brzojavna agencija poroča o tem v zvezi, da je v tem oziru že dosežen sporazum med Francijo in Anglijo. O znižanju ali omejitvi oborožitve sploh ne more več biti govora, gre samo še za vprašanje sporazumne oborožitve.

Mala antanta in priznanje Rusije

POSREDOVANJE TEVFIKA RUŽDIIA BEGA. VSTOP RUSIJE V DRUŠTVO NARODOV IN VRNITEV NEMČIJE.

PARIZ, 17. maja. V tukajšnjih političnih krogih se zatrjuje, da so se zunanji ministri Turčije, Romunije in Jugoslavije posvetovali v Beogradu med drugim tudi o vprašanju sovjetske Rusije in njenega vstopa v Društvo narodov. Za ta vstop je že vse pripravljeno, manjka pa še priznanje s strani držav male antante. Vendar so v načelu tudi te pripravljene priznati sovjetski režim, na poti je le še pravna ureditev posesti Besarabije. Romunija bi rada še prej dosegla, da bi Rusija priznala sedanje stanje ali da bi se našla neka podobna rešitev. Zatrjuje se zato, da se je turški zunanji minister Tevfik Ruždii bej ponudil

za posredovalca in se bo te dni sestal z Litvinovim. Druge težkoče glede vstopa Rusije v Društvo narodov tvorijo neki manjši pomisleki Anglije in pa zahteva Poljske, da pride v stalni svet kot velesila, dočim menijo nekateri, da za položaj velesile še ni zrela. Ruždii bej se bo sestal tudi z Barthoujem in se tu splošno naglašja, da stopa Turčija zelo aktivno v evropsko, zlasti balkansko politiko, in sicer zvesto na strani male antante. Če bo sprejeta v Društvo narodov Rusija, se pa splošno pričakuje, da se bo vrnila v Ženevo tudi Nemčija. Poljska že pripravlja za to teren.

Naš odgovor Madžarski

BEOGRAD, 17. maja. Naša vlada je odpoklicala iz Budimpešte svojo delegacijo, ki je bila nedavno poslana tja, da sklene z Madžarsko nov trgovinski sporazum. Uradno se izjavlja, da se je izvršil ta odpoklic zaradi tega, ker so pogajanja v atmosferi, ki je nastala zaradi madžarske intrige v Ženevi, popolnoma nemogoča. Opozicijski listi zaradi tega silno napadajo vlado in vane nanjo krivdo za prekinitve pogajanj, od česar bo imela škodo le Madžarska.

Göringov obisk v Beogradu

BEOGRAD, 17. maja. Včeraj popoldne sta prileteli sem dve nemški letali s pruskim ministrskim predsednikom Göringom, pravosodnim ministrom doktorom Kerrlom, svetnikom Jakobijem, letalskim podtajnikom Milhom in državnim svetnikom dr. Körnerjem. Göring se je kmalu nato sestal tudi z našim zunanjim ministrom Jevtičem. Nastanili so se Nemci v nemškem poslaništvu. Danes je Göring v družbi poslanika von Herrna znova obiskal Jevtiča. Po tem obisku je odšel na dvor in se vpisal v dvorno knjigo. Od tu se je odpeljal na pokopališče, kjer je položil venec na grobove nemških vojakov. Po ogledu mesta se je napotil na letališče in odletel skupaj s spremstvom v Atene, na proslavo 40-letnice obnovitve olimpijskih iger.

ARETACIJA ROPARJA.

GRADEC, 17. maja. Graška policija je aretirala v Ernovžu Jugoslovana Ivana Čičina, ki je osumljen osmih umorov in roparskih napadov.

V AVSTRIJI POKAJO BOMBE.

DUNAJ, 17. maja. Včeraj jutraj so narodno-socialistični dijaki razbili na uni verzi več steklenic napoljenih s smrdoljivimi plini in tekočinami. O tem je bila takoj obveščena policija, ki je aretirala več dijakov. Univerzo so zaprli in prezračili. Vržene pa so bile smrdojlive plinske bombe tudi na tehniko in visoki gospodarski šoli. Preteklo noč je eksplozirala na vrtu češke šole granata, ki pa ni povzročila nobene škode.

SPORAZUM RADI POSAARJA?

PARIZ, 17. maja. Vse izgleda, da se posredovalna akcija italijanskega glavnega delegata Aloisija v vprašanju saarskega plebiscita zelo ugodno razvija. Nemška državna vlada je izjavila, da je pripravljena podpisati sporazum in da bo ob času priprav za plebiscit prepovedala vsako nacionalno socialistično propagando v saarskem ozemlju. O tem je italijanski delegat Aloisij obvestil tudi zunanjega ministra Barthouja. Z ozirom na gornjo izjavo nemške vlade poroča »Echo de Paris«, da ne veruje v iskrenost Nemčije.

AMERIKA SE UMAKNE IZ AZIJE?

LONDON, 17. maja. Kakor poroča »Daily Telegraph«, so Združene države sklenile povleči svojo oboroženo silo na morju z Daljnega vzhoda. Ukinjena bo vojna luka v Manili, ker po mnenju strokovnjakov ni sposobna v primeru vojne za dovoljno obrambo. Zato pa bo zgradila še večje utrdbe na Havajskem otočju. Če se bo to zgodilo bo Japonska absoluten gospodar zapadnega Pacifika, Amerika pa bo utrdila svoj strateški položaj v vzhodnem delu.

Dnevne vesti

Iz učiteljske službe. Na lastno prošnjo so premeščeni Stanka Tičarjeva od Sv. Lovrenca v Slov. goricah v Ligojino, Avgust Šemeter iz Raven pri Šoštanju v Rače pri Mariboru, Marija Goljeva iz Prevalj v Dravograd in Stanko Horvat od Sv. Urbana pri Ptujju v Konjice.

Nov grob. Včeraj zjutraj je po daljši bolezni umrl v starosti 46 let mesarski mojster g. Konrad Zugman. Pogreb bo jutri v petek ob 18. uri iz mrtvašnice na mestnem pokopališču na magdalensko pokopališče. Bodi blagemu pokojniku ohranjen lep spomin, žaljočim preostanim naše iskreno sožalje!

Društvo »Šola in dom« poziva starše, naj takoj povprašajo v šolah po uspehu svojih otrok, če tega še niso storili, da jih ne iznenadi sklep šolskega leta in da se nam ne ponovijo nesrečni dogodki zadnjih let.

Občinstvo opozarjamo, da se bodo prodajale vstopnice za koncert Akademskoga pevskega zbora od 19. ure dalje pri blagajni pred veliko Unionsko dvorano. Začetek koncerta bo točno ob 20. uri, med izvajanjem vstop ne bo dovoljen. Odbor APZ.

Jugoslovansko-češkoslovaška liga poziva vse svoje članke, naj se polnoštevilno udeležijo nocojšnjega koncerta Akademskoga pevskega zbora iz Ljubljane, ki nam bo podal našo narodno pesem na sodobni višini v vsakem oziru.

Društvena šola Glasbene Maticice v Mariboru je 14. in 15. t. m. priredila javno produkcijo odbranih svojih gojencev. Za nastop je bilo toliko zanimanja staršev in glasbenih krogov, da je bila mala unionska dvorana obkrapo od zadnjega prostora zasedena. Izvajalo se je 36 klavirskih, 20 violinskih in (to leto nanovo) 3 točke na violončelo; goslače so na klavirju spremljale zrelejšje gojenke(-ci). Splošno se je opazala zavestna mirnost nastopa, sigurnost v sviranju res dobro odbranih skladb in vabljeni izrazi že umetniške interpretacije; ta napredek je posebno očiten pri goslih (po zaslugi g. Tarasa Poljanca), dočim je bilo pri klavirju renomiranim učiteljicam (gg. Serajnikovi in Finžgarjevi) lahko nadaljevati svoje lansko uspešno delo. Začasni vodja šole in učitelj violine, Ubald Vrabc, je nastope lepo uredil in vodil.

Otvoritev sezonske mestne avtobusne proge Maribor—Reka. Mestna podjetja, avtobusni promet, sporočajo, da je otvorena sezonska proga Maribor—Hoče—Reka. Kakor prejšnja leta, bodo tudi letos vozili avtobusi: ob sobotah in nedeljah: Ob sobotah odhod iz Maribora gl. kol. ob 15.50, prihod v Reko ob 16.45; odhod iz Reke ob 17., prihod v Maribor gl. kol. 17.35. Ob nedeljah in praznikih odhod iz Maribora gl. kol. ob 5.30 in 18. prihod v Reko ob 6.25 in 18.50; odhod iz Reke ob 6.30 in 19. Omenjena proga je najlepša zveza s Pohorjem in njegovimi planinskimi postojankami, Pohorskim domom in Mariborsko kočo. Vožnja nazaj iz Reke je globoko znižana.

Otvoritev avtobusne proge Maribor—Pekre. Včeraj je bila otvorena avtobusna proga Maribor—Pekre. Avtobusi bodo vozili vsak dan z Glavnega trga, in sicer ob delavnih dvakrat, ob nedeljah in praznikih pa šestkrat na dan. Avtobusi bodo vozili do znane gostilne Tomše v Pekrah. Nova proga je zelo važna za izletnike, ker jim ne bo treba hoditi do vznožja Pohorja peš.

Nova cesta v Ludmajerjevo dolino. Dobro je znana Ludmajerjeva vinorodna dolina ob vznožju Pohorja. Še letos bo zvezana po lepi cesti z ostalim svetom. Občina Limbuš bo zgradila namreč 6 km ceste, ki bo vezala Ludmajerjevo dolino z banovinsko cesto Limbuš—Pekre. Cesta je trasirana ob Ludmajerjevem potoku do posestva Ivana Robiča in nadalje v Ludmajerjevo dolino. Zgrajena bo še do letošnje jeseni in so stroški preračunani na okroglo 10.000 Din. Doslej prebivalci omenjene doline niso imeli nobene prave ceste in so bili zlasti pozimi odrezani od sveta.

Ljudska univerza v Mariboru. Danes v četrtek 17. maja ob 20.15 predava g. univ. prof. dr. Jos. Strzygowski z Dunaja o onostranstvu v upodabljanju umetnosti. Skioptične slike!

»Putnikovi« binkoštni izleti v Bled-Bohinj, Logarsko dolino in Gradec. Za binkoštno praznike priredi Putnik te-le izlete: Dvodnevni izlet z novim avtokarom na Bled in Bohinj; odhod v nedeljo ob 5. uri zjutraj, povratek v ponedeljek ob približno 11. uri zvečer. Dvodnevni izlet z avtobusom v Logarsko dolino. Odhod v nedeljo zjutraj, povratek v ponedeljek ob približno 11. uri zvečer. Enodnevni avtobusni izlet v Gradec. Odhod v nedeljo ob pol 7. uri zjutraj, povratek po končani predstavi v operi. Izletniki morajo imeti veljaven potni list. Prostih je še nekoliko mest. Prosimo interese, da se čimpreje prijavijo, ker moramo sporočiti število prenočišč. Podrobne informacije in prijave pri »Putniku«, Maribor, Aleksandrova cesta 35.

Kam na binkoštni ponedeljek. Vsi narodno zavedni Mariborčani pohite na binkoštni ponedeljek popoldne v Pesnico k velikemu sokolskemu slavju, ki ga priredi tamkajšnje Sokolsko društvo Pesnica—Jarenina s sodelovanjem vseh sosednjih sokolskih društev z začetkom ob 15. uri na Kerenčičevem travniku. Za vse brez izjeme je to najlepša prilika užitka in prazničnega razpoloženja. Zato bodo Mariborčani, zlasti še Sokolu naklonjeni, opustili vse druge izlete in se podali v prijazno Pesnico ter povabili s seboj vse svoje prijatelje in znance. Oni, ki imajo dobre noge, se bodo podali peš uro hoda, drugi se bodo odpeljali točno ob 13. uri z vlakom z glavnega kolodvora, »komodnejši« pa se bodo poslužili avtobusov, ki bodo vozili na ta dan popoldne ob 13.30 do 15. ure po znižani vožnji z Glavnega trga. Na binkoštni ponedeljek popoldne mora biti zbran v Pesnici ves nacionalno zavedni Maribor in naj vsa mariborska nacionalna društva pozovejo svoje članstvo na to pomembno sokolsko slavo ob naši severni meji!

Velikodušen dar. Mariborski Rotarci so darovali vdovam in sirotam kakanjske katastrofe znesek 5000 Din.

Nagrada za najboljšo jugoslovansko delo o tuberkulozi za leto 1934. Na banketu, ki ga je priredila na čast udeležencem I. jugoslovanskega protituberkuloznega kongresa mestna občina celjska, je določil celjski župan g. dr. Gorican v imenu mesta Celja in v spomin na dogodek tega kongresa za najboljšo delo o tuberkulozi v letošnjem letu nagrado 2000 Din. Temu prvemu pomembnemu kammu je pridral docent g. dr. Ivan Matko iz Maribora drug kamen, da na ta način podčrta zasebno iniciativo na področju znanstvenega pobijanja tuberkuloze. Tudi se je g. docent dr. Matko obrnil na magistrato naših najvažnejših slovenskih mest, kjer se je vršil prvi jugoslovanski protituberkulozni kongres s prošnjo, naj slede z dobrim vzgledom mestni občini celjski in naj na ta način učinkovito podpro uspehe I. jugoslovanskega protituberkuloznega kongresa.

Prvi motorni vlaki v naši državi. Poročali smo že, da je naša država naročila v tujini motorne vlake, ki bodo vzdrževali redni promet na nekaterih naših progah. Včeraj je naša železniška uprava izročila prve take motorne vlake rednemu prometu. Vozili bodo na progah Osijek—Vinkovci in Osijek—Vrpolje, kjer je promet zelo velik. Motorne vlake bodo dobili sčasoma tudi na naših progah.

Za mrtve proglašeni. Okrožno sodišče v Mariboru je uvedlo postopanje, da se proglase za mrtve: Ivan Felbar, posestnikov sin iz Moravc; Anton Sodec, delavec iz Trnove; Jože Repič, posestnik v Sp. Velovleku; Franc Trstenjak, posestnikov sin iz Čakove; Stefan Benko, posestnik v Veščici; Tomaž Gorjup, posestnik v Ključarovcih; Leopold Smodiš, posestnik v Vanči vasi; Janez Gjerjek, delavec v Poznanovcih; Matija Krpič, delavec v Gornji Lendavi; Ludvik Krčmer, posestnikov sin v Gornjih Petrovcih; Janez Meylic, delavec v Sato-kovcih; Adam Gorčan, posestnikov sin v Kukeči; Ludvik Neudauer, slikar v Črešnjevcih; Janez Petek, delavec v Bel-tinčih; Alojzij Flakuš, viničar v Vrhomem dolu; Anton Kos, pivovarniški pomočnik v Mariboru; Anton Danko, viničar v Svečini; Lovro Herman, posestnikov sin v Koračici; Fran Brdnic, posestnik v Kostanjevici in Filip Gotovnik, jeklarniški delavec v Guštanju.

JAKO VAŽNO ZA BIRMANCE! V nedeljo 20. maja 1934 ob 14. (2.) uri bo na Trgu svobode velika tombola z lepimi dobitki. Preskrbite si tablice. Sokol Maribor II, Pobrežje.

Važno za čebelarje in vse udeležence proslave Janševе obletnice. Kakor smo že poročali, bo proslava 200-letnice rojstva prvega čebelarkega učitelja Antona Janše po sledečem sporodu: Dne 20. t. m. bo ob 10. uri v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevji cesti v Ljubljani slavnosno zborovanje. Na tem zborovanju, katerega se bodo udeležili tudi zastopniki raznih oblasti in društev, bodo kratko govorili o življenju in delu Janše. Popoldne ob 14. bo v isti dvorani slavnostni občni zbor društva. Dne 21. bo izlet na Gorenjsko v Janšev rojstni kraj na Breznico. Odhod iz Ljubljane z jutrnjim gorenjskim vlakom ob 7.20. Navodila za ta izlet dobe udeleženci v dvorani pred proslavo in na občnem zboru. Ob 14. uri bo na Breznici proslava pri rojstni hiši Janševi in odkritje nove spominske plošče. Po proslavi prosta zabava. Važno pa je sledeče: Čebelarji udeležite se naše kulturne prireditve, ki se bo istočasno vršila v zvezi s proslavo 50-letnice obstoja pevskega društva »Slavec«, katere prireditve se boste tudi udeležili in se zato lahko poslužite ugodnosti četrtinske vožnje v Ljubljano in nazaj na podlagi legitimacije, ki jo takoj naročite pri tajništvu Čebelarkega društva. Legitimacija velja 10 Din, ki jih pošlite tajništvu v znakah. Podružnice in čebelarji, hitite z naročilom legitimacij, da jih dobite pravočasno!

Krajevna organizacija JNS za IV. okraj je priredila 15. maja v prostorih gostilne pri »Levu« na Vodnikovem trgu članski sestanek. Na tem sestanku je predaval podpredsednik tov. Franjo Mačus o narodnem gospodarstvu. Velezanimivim izvajanjem tov. predavatelja so sledili številni prisotni z vidnim zanimanjem. Ta korak krajevene organizacije toplo pozdravljamo. Članstvu in širšemu občinstvu pa priporočamo, da ne zamude takih prilik, kajti časi danes zahtevajo, da je v takih vprašanjih vsakdo poučen.

Nesramen nasilnež. Ko se je te dni nekega večera že pozno v mraku vračala proti domu skozi magdalenski park v Vatovi ulici stanujoča 17letna Hedica H., je izza nekega grma planil nanjo neznan mlajši možki ter jo pričel s silo poljubljati in prižemati nase. Mladenka je bila vsa iz sebe ter je pričela klicati na pomoč. Teh klicev se je nasilnež prestrašil in izginil brez sledu v temno noč. Takih nasilnežev je pa v zadnjem času več.

Važno za naročnike radia. Dravska direkcija pošte in telegrafa objavlja glede preseljevanja naročnikov radia sledeče: Prometno ministristvo je odredilo, da morajo naročniki radia, ki se preselijo iz okoliša ene pošte v okoliš druge, javiti preselitev svoji pošti s pismeno in s kolkom 5 Din kolkovano vlogo. Če spremeni naročnik svoje stanovanje v okolišu pošte, ali če vzame svoj radio aparat s seboj v kopališče, na letovišče in temu podobno, to je, če njegova preselitev ni stalna, tedaj taka pismena u taksirana prijava ni potrebna.

Radio Ljubljana. Spored za petek 18. t. m. Ob 11: šolska ura: Naši narodni pregovori; 12.15: reproducirana jugoslovanska narodna glasba; 12.45: poročila; 13: čas, poljski komponisti v reproducirani glasbi; 18: radio-orkester; 18.30: izletji za nedeljo; 19: francoščina; 19.30: Narodna obrana; 20: prenos iz Zagreba; 22: čas, poročila, lahka glasba.

Grajski kino. Danes zadnji dan Greta Garbo v velefilmu »Kakršno me želiš«. Od jutri dalje senzacionalno mojstrsko delo »Rivali zraka«. Krasen napet velefilm z letali brez motorja. Sodelujejo prominentni letalci Nemčije.

Kino Union. Danes zadnji dan »Velika kneginja Aleksandra« z Marijo Jeritzo, Hartmannom, Szakallom in Slezakom. Od petka dalje prvovrstna vojaška veseloigra »Sramežljiva nevesta« z L. Englishevo in P. Hörbigerjem.

Pri hripi, bronhitisu, vnetju mandljev, pljučnem kataru, zaslužnosti nosu, sapnika, požiralnika in jabolka, obolenjih oči in ušes skrbimo za to, da čisto očistimo temeljito želodec in črevo z uporabo naravne »Franz Josefove« grenčice.

Pri hemoroidalni bolezni, zagatenu, natrganih črevah, abscesih, sečnem pritisku, odebelelih jetrih, bolečinah v križu, tesnobi v prsih, hudem srčnem utripanju, napadih omotice prinaša uporaba naravne »Franz Josefove« grenčice vedno prijetno olajšanje, često tudi popolno ozdravljenje. Strokovni zdravniki za notranje bolezni svetujejo v mnogih primerih, da naj pijejo taki bolniki vsak dan zjutraj in zvečer pol čaše »Franz Josefove« vode. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Arhiv znanstveno pridobitnega instituta g. direktorja Theodorja Lacha, iz Gradca, bo tvoril glavni del poučne razstave o reklamah in propagandi na letošnjem spomladanskem velesejmu v Ljubljani od 30. maja do 10. junija. Ta arhiv ima evropski sloves in je bil razstavljen že na mnogih pomembnejših velesejmih Evrope. Iz številnih reklamnih objektov, ki so zbrani iz vseh dežel, bomo šele spoznali, kolika je moč v sistematični reklamah. Razstava bo vsakemu podjetniku nudila mnogo pouka in pobud, pokazala bo najboljša pota za propagiranje našega domačega blaga in izdelkov. Za naše podjetništvo in njegov naraščaj, bo ta razstava gotovo ena najprivlačnejših točk.

Mladinska organizacija JNS. Poročali smo že, da je imel glavni odbor Jugoslovanske nacionalne stranke pred dnevi važno sejo, na kateri je razpravljalo o mladinskih organizacijah in sprejel tudi statute za osnivanje in delovanje mladinskih organizacij Jugoslovanske nacionalne stranke. Tajništvo glavnega odbora JNS je predvčerajšnjim objavilo naslednji komunik: Vodstvo JNS je imelo 11. t. m. sejo, ki je trajala od 10. do 14. ure. Pod vodstvom predsednika stranke g. Nikole Uzunovića je razpravljalo razen o delu v strankinih organizacijah, tudi o poročilih okrajnih in občinskih organizacij v zvezi z izdano okrožnico ter o političnih zborovanjih. Sklenilo je opozoriti tudi na naslednje: 1. Izvedeli smo, da se v mnogih krajih pojavljajo omladinci pod različnimi imeni. Zaradi tega smatramo za potrebno, da objavimo, da je omladinec naše stranke samo oni, ki je pod zastavo omladine JNS. Vse druge omladinske organizacije ne pripadajo naši stranki, čeprav bi bila v njihovem nazivu tudi beseda »jugoslovanska«. 2. Vodstvo stranke je definitivno sprejelo statute »Omladine JNS«, ki jih bo tajništvo glavnega odbora v kratkem razposlalo vsem strankinim organizacijam.

Obmejni promet v aprilu. V mesecu aprilu je prekoračilo našo severno mejo 13.889 oseb. Dopotovalo je v našo državo 6.586 oseb, in sicer 1.956 Jugoslovancev, 2.897 Avstrijcev, 1115 Čehoslovancev, 346 Nemcev in 272 drugih. Preko Maribora je dopotovalo v aprilu 4.932 oseb, preko Št. Ilje 946, preko Cmureka 55, preko Dravograda 134, preko Prevalj 288, preko Radgone 187, preko Hodoša 21, preko Dolnje Lendave pa 23. V istem času je odpotovalo iz naše države 7.321 potnikov, in sicer 2.431 Jugoslovancev, 923 Čehoslovancev, 3.343 Avstrijcev, 296 Nemcev in 928 drugih. Preko Maribora je odpotovalo 5.550 potnikov, preko Št. Ilje 1023, preko Cmureka 27, preko Dravograda 211, preko Prevalj 272, preko Radgone 159, preko Hodoša 22, preko Dolnje Lendave pa 21. Največji promet je bil z Avstrijo. V tranzitnem prometu je potovalo v aprilu skupno 2.325 potnikov, in sicer na progi Maribor—Rakek 1.053, Rakek—Maribor 897, Maribor—Prevalje 238, Prevalje—Maribor 218, Prevalje—Labud 463, Labud—Prevalje 446. Največji tranzitni promet je bil z Italijo. Od 1. januarja do 1. maja je potovalo v tranzitnem prometu na progi Maribor—Rakek skupno 2.789 potnikov, Rakek—Maribor 2034, Maribor—Prevalje 818, Prevalje—Maribor 687, Prevalje—Labud 3.772, Labud—Prevalje pa 3.842.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 17.3 stopinj C nad ničlo; minimalna temperatura je znašala 11.4; barometer je kazal pri 18 stopinjah 731.4, reduciran nad ničlo pa 729.3; relativna vlaga 88; od včeraj na danes je padlo 9.5 mm dežja; vreme je jasno in tiho; vremenska napoved pravi, da bo vreme spremenljivo.

Gospodarstvo

združenih okoliških občin

Rešeni in nerešeni gospodarski in socialni problemi velikih občin Pobrežja in Košakov Zdrave posledice komasacije

Prav gotovo bo zanimalo naše čitatele, kako gospodarijo okoliške občine po združitvi. Obširna je bila svoječasno polemika o inkorporaciji okoliških občin k mestu Mariboru, ki pa je sedaj po komasaciji odpadla, vsaj za širšo javnost, z dnevnega reda.

Štiri občine, Zrkovci, Dogoše, Tezno in Pobrežje, so se združile v veliko občino s sedežem na Pobrežju. Nova velika pobrežka občina šteje nad 8000 prebivalcev, od katerih je okroglo 4000 delavcev, 250 poljedelcev, 300 nastavljen-
cev, 300 železničarjev, 18 trgovcev, 36 gostilničarjev in 50 obrtnikov. Z združitvijo niso zadovoljni Dogošani, ker se je njihovo gospodarstvo po komasaciji občine preuredilo in so zaradi tega nastale tudi nove obveznosti. Najbolj se toži prebivalcem Dogoš po velikem pašniku, ki je služil vsem vaščanom za skupno pašo. Pašnik obsega 16 ha zemlje, mimo tega pa je imel skoro vsak vaščan po eno parcelo zemlje, ki je bila njegova last ter so tudi na teh parcelah pasli živino. Lahko je razumljivo, da so bile razmere takemu gospodarstvu primerne. Pašnik ni bil več vsem na razpolago in je bil na dražbi oddan v najem za tri leta. In v tem je glavni vzrok nezadovoljstva Dogošanov s komasacijo. Združena občina prejema za najemnino pašnikov nad 3000 Din. mimo tega pa seka tudi drva za šolo in prodaja v jeseni listje. Iz teh virov dobivajo seveda tudi Dogoše primerno dotacijo.

Kakšen je vpliv komasacije na gospodarstvo? Kakor so se že zboljšale razmere v Dogošah, prav tako so se izboljšale gospodarske prilike tudi v drugih občinah. Pred združitvijo so bile občinske ceste zelo zanemarjene, najbolj v občini Zrkovci, nova občina pa je žrtvovala že precejšnje vsote na račun cestnih del in popravil. Ko so koncem letošnjega aprila občine zaključile svoje poslovanje knjig, so izkazale vse precejšnji primanjkljaj, le pobrežka občina je izkazala nad 36.000 Din pribitka. Znižala pa so se znatno po združitvi tudi doklade na neposredne davke. Dočim so imele Dogoše preje 60%, Zrkovci 80%, Tezno 82%, Pobrežje 55%, ima sedaj združena velika občina le 45% doklad

na neposredne davke. V tem so si torej občine mnogo na boljšem, ker se davkatve porazdele.

Mimo gospodarskih pa so se tudi socialne razmere precej izboljšale. Velika občina Pobrežje ima poseben bednostni fond, iz katerega deli vsak mesec 25 podpor najrevnejšim in pomoči potrebnim občanom. V zimskem času je poslovala tudi šolska kuhinja, ki je nudila prehrano 92 otrokom in upoščam. Po komasaciji pa se je okrepilo tudi nacionalno mišljenje in zavest v teh občinah, ker so neposredno pod vplivom nacionalno trdnih organizacij na Pobrežju in na Tez-
nem.

Administrativni posli velike občine pobreške so veliki. Po združitvi je preostalo še od bivših občin mnogo nerešenih zadev, ki jih je bilo treba iskati po raznih arhivih. Vse to je povzročilo mnogo dela in stroškov ter je zahtevalo zapostavitve večjega števila osebja. Mimo župana sta uslužbena pri občini dva pisarniška uradnika, dva pobiralca občinske trošarine in občinski sluga. Od novega leta do dures je novi odbor rešil že nad 4200 najrazličnejših aktov.

Ogromen pa je teritorij združenih občin Krčevina, Košaki in Sv. Peter, na katerem prebiva okrog 7000 ljudi. Uprava v tej novi veliki občini je zelo komplikirana, ker so se bivše občine precej razlikovale v svojih potrebah in zahtevah. Med tem ko imata občini Krčevina in Košaki več ali manj predmetni značaj, je občina Sv. Peter izrazito podeželska. Prebivalci Krčevine in Košakov imajo višji življenjski standard, ki se ne more nuditi po združitvi vsem občanom v enaki meri. Kljub vsem težavam pa skuša nova občinska uprava hoditi srednjo pot in spraviti v sklad vse težnje in potrebe občanov.

Tudi v veliki občini Košaki se je pokazal močen vpliv v gospodarstvu. Občina Košaki je v pretežni večini elektrificirana, krčevirska pa le delno. V proračunu, ki še ni odobren, je sicer predvidena postavka za elektrifikacijo okolice Treh ribnikov, v takozvanem Ribniškem selu. Z ozirom na to, da sta občini Krčevina in Košaki predmetni občini, zelo skrbita za svoje ceste. Ne gradita si

cer novih, pač pa popravljata in urejajeta stare. Veliko pozornost posveča nova občinska uprava cestam v bivši šentpeterski občini, ker so v zelo slabem stanju. Prav tu se kaže ugoden vpliv združitve. Pred združitvijo so imeli pri Sv. Petru v proračunu za ceste le 1000 Din, v novem proračunu velike občine pa je postavka za šentpeterske ceste 20.000 Din. Pred združitvijo so imeli šentpetersčani 127% doklade, sedaj pa jih imajo vse občine le 58%. Mnogo pa si nova občinska uprava prizadeva za

socialno skrbstvo. Občinski ubožci, ki preje niso imeli zaščite, prejemajo sedaj stalne podpore od 50 do 250 Din. V bivši občini Košaki prejema podpore vsak mesec 36 revežev, v Krčevini 15, pri Sv. Petru pa 19. Zelo skrbi za siromašne šolske otroke tudi učiteljstvo krčevinske šole s šolskim upraviteljem g. Cvetkom na čelu. Na predzadnji seji je navzoči uradni šolski zdravnik g. dr. Turšič izjavil, da med otroci na krčevinski šoli ni niti enega primera odprte tuberkuloze.

Pobrežje

Občinska seja. V nedeljo 6. maja se je vršila v Renčljevih dvoranah občinskega odbora. Po čitanju zapisnika je poročal župan g. Matija Volk, da je kr. banska uprava vrnila in odobrila občinski proračun. Črtana pa je postavka za nagrado cerkovniku v Brezju, zrižana je postavka za potne in prevozne stroške, šolski prispevek Devici Mariji v Brezju je reduciran od 65.000 na 46.100 Din, prispevek za občinske ceste pa od 60.000 na 57.000 Din. Na novo je vnešena postavka 17.093 Din, katero mora občina prispevati za vzdrževanje meščanske šole v Mariboru. Za posamezne odseke so poročali sledeči: za cestni odsek g. Kašman, finančni g. Luknar, stavbeni župan g. Volk in za kmetijski odsek g. Perčič. V domovinsko zvezo je bil sprejet g. Rudolf Černek. Invalid Roman Krobot pa se sprejme kot dnevničar v občinsko službo v primeru potrebe. V davčni odbor so bili izvoljeni gg. Holc, Šabeder in Ridl, namestniki pa so gg. Retčeli, Čelan in Ferline. Namesto odbornika g. Šlambergerja, ki je zaradi bolezni odložil odborniško mesto, pride v občinski odbor šolski upravitelj g. Klemenčič. V četrtek 10. t. m. je imel skupno sejo finančni in gradbeni odsek zaradi dolžitve nakupa zemljišča, ki bi prišlo v poštev za gradnjo občinske hiše.

Ptuj

Smrtna kosa. Nagle smrti je umrla Olga Zavec, hčerka posestnika in gostilničarja v Krčevini pri Ptuj. Pokojnica, ki je bila stara šele 25 let, je bila obče ljubljena in živalno dekle in žaluje za njo cela okolica. Prizadevi družini naše sožalje!

Krvav pretep. Na vurberski cesti pred gostilno Klemenčiča je prišlo v nedeljo 13. t. m. do krvavega pretepa med nekaterimi domačini. Kakor navadno, je igral tudi v tem primeru glavno vlogo nož. Pri tej bitki je bilo več ranjenih,

eden od teh, in sicer 62-letni Jožef Fijolnik iz Vurberga, pa je dobil z nožem na glavi tako hudo rano, da je obležal in so ga morali nemudoma prepeljati v ptujsko bolnišnico. Njegovo stanje je resno.

Huda nezgoda. Pri podiranju drevja se je nevarno ponesrečil 24-letni posestniški sin Ivan Lubec iz Grajene pri Ptuj. Ker se ni pravočasno umaknil, je padlo nanj drevo, ki ga je zmečkalno in povzročilo smrtonesnevarne notranje poškodbe. Prepeljali so ga v ptujsko bolnišnico. — Istotam so prepeljali 9-letnega Ivana Habjaniča iz Leskovca. Nek pes ga je napadel in mu nevarno obgrizel obraz.

Kriza v Monte Carlu.

Ravnatelj svetovno znane Societe des Bains de Mer, lastnice igralnice v Monte Carlu, niso nič kaj zadovoljni s svojim podjetjem. Njihov finančni minister je podal žalostno poročilo, da je znašal dobiček v preteklem poslovnem letu, ki se je končal z 31. marcem, samo 18 milijonov frankov, kar je najmanjši dobiček od ustanovitve igralnice. Letos torej ne bo mastnih dividend, kakor so bile v letih boljše konjunktore, ko so izplačali delničarjem po 650 do 700 frankov na delnico. Blagajnik družbe vali krivdo na svetovno krizo, toda iz poročila je tudi razvidno, da je sreča v igri že močno prišla iz mode, kajti tudi bogati ljudje, ki bi si to lahko dovolili, ne razmetavajo denarja. Leta 1928. je imela igralnica v Monte Carlu blizu 68 milijonov čistega dobička, leta 1927. pa nad 71 milijonov, čeprav je doživela takrat newyorška borza polom. Lani je pa znašal čisti dobiček kot rečeno samo 18 milijonov, kar je pač občutno nazadovanje. Ravnatelj igralnice si razlagajo to s sklepom francoske vlade, da se razveljavi prepoved igralnice v Franciji. Mrogi Francozi in tudi tuji bodo zdaj izostali, ker jim ne bo treba hoditi v Monte Carlo. Gotovo pa vpliva na igralnico v Monte Carlu tudi svetovna gospodarska kriza.

E. Tréval:

Lev in miš

V vinarju »Mignon«, kjer so šopki krasili mizo, je sedela vesela družba starejših gospodov. Slavili so petdesetletnico zaslužnega reprezentanta visoke finance, Frana Laaba, vsakdanjega gosta v tej vinarji. Zahajal je sem z matematično točnostjo na predjužnik ob pol dvanajstih iz svoje pisarne v sosesčini.

Njegova družba je bila zbrana polnoštevilo. Razen lekarnarja Rozhonja so bili tu bankir Švestka, ravnatelj finančne prokuraturne Zvonil, lastnik menjalnice Kunstatsky, živahnj stavbenik Lecko in slednjič ukrajnj predstojnik v poklju Heyberger.

Vsi so v slavljenu častili svojega glavarja. Laab jih je res nadkriljeval po svoji smeli podjetnosti in po svojih velikopoteznih kombinacijah. Na borzi je bila njegova beseda pravi orakel, po katerem se je ravnala armada malih spekulantov. Nihče ni prav za prav vedel, kako veliko je Laabovo bogastvo; vsak je bil prepričan, da je neizmerno.

Ker Laab ni ostajal pri svojem predjužniku dalje ko pol ure, so se vsi požurili s čestitkami in napitnicami. Jedl in pili so danes na Laabov račun. Lecko, ki je imel razen zlate tudi še poetično žilo, je nazval slavljenuca v visokodoneči apostrofi leva med ostalo drhaljo, ne izvzemši niti prisotnih. Sledilo je hrupno pritrjevanje, ko je Lecko končal svoj nagovor in zazvonili so kozarci s šampanjcem. Slavljence se je samo ironično smehljaj in kimal s svojo napoleonsko glavo. Potem je sam povzel besedo:

»Priatelj, opazka o levu me je spom-

nila na znano basen o levu in miši.«

»Aha!« se je vmešal razgreti Švestka.

»Kako je lev zašel v mrežo...«

»In je miš preglodala vozle ter ga osvobodila.« je dopolnil Lecko.

»Pa, kaj vlačite te misli sem?« je ugovarjal Kunstatsky, ki ga je pri spominu na miš obšel mrzav kot kako nervozno gospodično.

»Čisto upravičeno,« je odgovoril Laab. »Imenovali ste me leva. No, in res, tudi meni se je pripetila slična nezgoda, kakor onemu levu z miško. Seveda moja miš je bila simbolična, tako, kakor sem tudi jaz simbolični lev.«

»To bo nekaj,« se je veselil ravnatelj Zvonil, ki je sam rad in dobro pravil anekdote.

»Jubilejna prigodba!« je klical Švestka.

»Gospodje, pustite ga govoriti!« je opominjal Lecko. In obrnivši se k Laabu, je rekel ter pobožno zavijal oči: »Oči vseh upajo vate, o gospod!«

»Na, dobro! Kakor veste, gospodje, hodim in Prago iz svoje vile v Žizkovu peš; to pa zato, da se izprehodim. V Karlovi ulici, »Pri Bolgarju«, je stal 1. 1919., ko se je pripetila moja prigodba, vsak dan enoročen berač, ki se je izdajal za vojnega invalida, a v resnici ni bil. Dajal sem mu miloščino, a ne toliko iz usmiljenja, kajti možak je bil še precej mlad in sposoben za delo, kakor zato, ker me je njegovo glasno zahvaljevanje zabavalo. Moj berač je bil rojen govornik in svojo zahvalo je imel očitno stopnjevano po višini milodarov, ki jih je dobival. Jaz sem mu dal vsakokrat krono, in njegova zahvala je bila prima primissima. Takole se je glasila: »Tisočkratna hvala naj spremlja vsak korak

milostnega gospoda sto let dolgo! In meni naj bi bilo dano, da bi mogel povrniti! Klanjam se!«

Možak je imel glas kakor zvon in ljudje so postajali ter se smejali z menoj. Najbolje me je zabavala obljuba povračila. Domišljavi možak, sem si mislil, in fantazijo ima! Na kakšen prevrat neki upa, ki bo njega obogatil, mene pa pripravil na beraško palico? Tako hitro se menda ne vrta niti zloglasno kolo usode, da bi bil današnji bogataši jutri že berači in obratno. In glej, zgodilo se je nekaj, česar se nisem nadejal: moj berač je odnesel palmo zmage. Ali se spominjate, prijatelji, na boljševiški puč leta 1919., ko so bile opljene trgovine na Žizkovu? Šel sem nič hudega sluteč svojo običajno pot zarana v banko. Kakor da so padli z jasnega neba, so me obkolili ljudje ter me začeli zmerjati: »Poglejte nažrtega buržuja!« so kričali ter me obdajali v vedno ožjem krogu, ki sem se zaman trudil, da bi ga predrl. »Iz našega potu mu je narastel trebuš in iz naših žuljev je ta-le zlata verižica. Ta mora imeti hišo in denarja, prekleti navijalec revnih ljudi. Tepite ga! Obesite ga, verižnika!«

Priznam, da nisem bil vesel takih ljubeznivosti. In stražnika na daleč in široko nikjer. Skušal sem pomiriti drhal, ki je sikala vame. Najbolj so divjale ženske. Merile so mi z nohti naravnost v oči. Ampak prijateljički — motite se — jaz sem prijatelj delavcev... »Laže!« je kričnil umazan fantal in ter mahnil čez glave ostalih s palico po meni. Toliko, da sem odbil udarce nad glavo s svojim dežnikom. Seveda dežnik se je prelomil. Moja situacija je postala prav kočljiva. Od samega hrupa je bilo moje proteste

in razloge vedno manj slišati. Kar začujem znani, rezki glas: »Ljudje, sodrugi, počakajte! Kaj delate?« »Jirka!« je zaklical nekdo in krog okoli mene se je razširil. Jirka, moj berač, se je prerival k meni. »Saj to je vendar sodrug Kačenka,« je lagal, ne da bi trenil z očesom. »Kačenka z Vinogradov. Dober socialist. Gre okoli rajskega dvora v svojo bajto. Sodrug Kačenka, verjemite mi! Naš človek! Saj ga vendar poznate s shodov v Strašnicah, na Štvanici, v Bezovki.«

Tako je šel jezik mojemu prokuratorju, da je vsakega kar omračil. In z največjo predrznostjo je proslavljal moje izmišljene izpade proti buržuaziji, pripesnil mi je celo deset dni zapora zaradi boljševiške propagande. Sila njegovih laži je bila tako velika, da drhal hipoma ni več videla mojega okroglega trebuha in moje zlate verižice, ampak se je razhajala s spoštljivim: »Sodrug Kačenka! Naš človek! Pustite ga!« In večina je bila pripravljena, da pretepe nekatero protestirajoče, ki so me morda osebno poznali. Toda Jirka, moj berač, me ni zapustil. Prijel me je pod pazduho ter me spremil po ulici. »Spremem vas, sodrug. Nihče vas tu ne pozna in kakšen gobec bi se zopet lahko zmotil!« »Živio! Živio!« so naju sedaj ljudje pozdravljali in ženske so začele celo koketirati z menoj. »Živio!« je odzdravljval Jirka. Za ogrom sem mu dal za njegovo zgornost — stotak.«

»In potem se vam ni nič več zgodilo,« je vprašal predsednik.

»Prav nič. Ampak šola me je izučila, da človek ne sme nikogar podcenjevati. Ne ve, kdaj bo koga, naj bo še tako revnega, potreboval. In to je moja historija o levu in miši.«

MARIJ SKALAN:

SEMISIRIS

Roman iz prazgodovine človeštva.

»Tudi sanje so razodetje naših src. Skrivnost so, ki se dviga iz globin, kamor ne seže misel naše jasre zavesti.«

»Morda.«

»Glej, hvaležen sem ti za to vedrino. Zdi se mi, da se vračam v ono mladost, ki je že davno izginila v nepovrat. Ob tebi sem spet kot otrok.«

»Potem bodi tudi z menoj kot otrok.«

»Kako?«

»Ne ukazuj mi, da bi ti morala biti sužnja!«

»Če te ljubim...«

»Potem dokaži!«

»Kako?«

»Pusti me in bodi mi prizanesljiv. Hči sem upornega, ponosnega rodu, ki se dá streti, a nikoli ukloniti. Ne morem izpolniti tvojih želj, dokler misliš, da sem tvoja podarjena ti last, ki razpolagaš z njo lahko kakor z neživim blagom.«

»O biserna rosa jutrnjih livad, kdo ti je dejal, da si mi blago?«

»Si mar že pozabil na svoje besede?«

Se ne spominjaš več svojih dejanj? Ne veš, da si se hotel s silo polastiti mojega čistega telesa? In spomni se svojih strašnih groženj meni, bratu mojemu princu in očetu mojemu kralju kraljev ter vsemu ljudstvu v gorah večera...«

»To je bila samo divja jeza zaradi tvoje kljubovalnosti. Ti nisem izpolnil želje? Nisem odpustil morilcema Savadagaku in Buramaku?«

»Hvala ti, faraon faraonov! Premišljevala sem in spoznala...«

»Kaj si spoznala?«

»Da si milostljiv...«

»In srd je izginil iz mojega srca. Sedaj sem kakor mlad zaljubljenec, ki poje plaho pesem svoji mladi golobici...«

»In jaz nisem več divja mačka, ki izteguje kremplje.«

»Sladka si v svoji čistosti. Daj, da poljubim tvoje čelo...«

»Faraon se je sklonil k princesi, položil ji roke okoli vratu, privlekel jo k sebi in

poljubil na čelo. Potem se je naglo zgnil in jo poljubil na usta. Toda Evalasta je planila kvišku kakor preplašena srna in obstala pred njim s široko odprtimi, zbeganimi in razočaranimi očmi. Faraon se je tudi dvignil in se ji hotel znova približati.

»Čemu si se prestrašila, sladka?«

»Ne dotikaj se me! Bojim se te. Tvoje besede so samo krinka. Da, sedaj se mi zdi, da vidim v tebi zopet nasilnika, ki iztega roke po svoji slabotni sužnji, ne iz ljubezni, iz strasti in zavesti lastninske pravice. Toda jaz nočem biti nikogar last, tudi tvoja ne, faraon faraonov! Glej, ni me sram, priznam ti: Preden si prišel, sem pela pesem o ljubezni do neznanega, in čim dalje sem pela, tem bolj se mi je zdelo, da si ti tisti neznan in da pojem tebi pesem hrepenenja. Bliže si mi bil kakor kdorkoli kdaj. In sedaj... Zakaj si oskrnil moje vero? Zakaj si zmečkal rahli cvet mojega srca? Nisi, ki sem mislila, da si?«

»Oprosti, golobica moja drobna!« je vzkliknil faraon. »Tvoje hrepenenje je še rahlo kakor dih zefirja, zato ne žge. Moje pa je kakor plamen, ki mori. Ti ne čutiš bolečine...«

»Potem ne uniči tega diha, veliki. Bo-

di silen kakor je On, ki si utelešena podobna njegoval.«

»Otrok si, nerazsoden, trmast otrok!« je vzkliknil faraon. »Lahko bi se poslužil svoje oblasti, toda spoznaj, da sem možen in dober, spoznaj, da te resnično ljubim in nočem tvoje ljubezni, dokler ne bo sama moja. Tvoje besede mi obljublajo to.«

Govoril je premagujoč se s silo. Potem je sedel, naslonil glavo v dlani in dejal tiho, skoraj tako, ko da govori samemu sebi:

»Vse življenje sem bil samo faraon. Veš, kako težko je biti vladar vladarjev? Biti vladar človeštva in obenem suženj svoje moči? Danes sem to, čutim, razumem. Ti si mi odprla oči, da vidim, česar prej nisem. Vidim, da bom našel resnično slast samo kot človek, kot človek, ki tudi trpi, a se premaguje. Da, odkar sem bil prvič pri tebi, sem postal človek in samo temu se moraš zahvaliti, da sem ti prizanesel, da te nisem osvojil s silo ali umoril, kakor bi vsako drugo, ki bi se mi uprla. Človek, človek... Ta zavest mi je nova, tako neznana, tako čudna. Biti človek! Prezema me vsega, vsega...«

(Se bo nadaljevalo.)

Sport

Propozicije za pomladanske konjske dirke na dirkališču na Cvenu pri Ljutomeru. Kolo jahačev in vozačev v Ljutomeru priredi 27. maja na dirkališču na Cvenu pri Ljutomeru pomladanske konjske dirke, in sicer po naslednjem razporedu: I. Dirka dravske banovine: enovprežna heat vožnja za 4 do 12letne konje, vzgojene v Jugoslaviji. Proga 1600 m. Nagrade 2000 Din. II. Dirka »Peter Mozart«: enovprežna dirka za 3letne konje, vzgojene v Jugoslaviji. Proga 1700 m. Nagrade 1500 Din. III. Dirka dravske banovine: 2. heat vožnja. IV. Dirka »Maiden«: enovprežna dirka za 3 do 12letne konje, vzgojene v Jugoslaviji. Proga 2000 m. Nagrade 1250 Din. V. Dirka dravske banovine: 3. heat vožnja. VI. Dirka »Okrajnega kmetijskega odbora Ljutomer«: dvovprežna dirka za 3 do 12letne konje, vzgojene v Jugoslaviji. Proga 2800 m. Nagrade 2400 Din. Dirke bodo po kasaških dirkalnih pravilih. Društvo si pridržuje pravico dirko odpovedati ali posamezne določbe izpremeniti. Konje je prijaviti najkasneje do 21. maja do 12. ure pri blaginiku Francu Žitku v Ljutomeru in plačati vlogo.

Okrožni odbor LNP, službeno. Za binškošne praznike se odigrajo naslednje tekme: V Mariboru v nedeljo 20. t. m. na igrišču SK Svobode ob 15. prijateljska tekma SK Svoboda rezerva:SK Železničar rezerva, ob 16.30 prijateljska tekma SK Grafika (Ljubljana):SK Svoboda. Službujoči odbornik g. Knez. V Murski Soboti v nedeljo 20. t. m. ob 15. prvenstvena tekma SK Mura:SK Drava. Službujoči odbornik g. Peterka. V Ptuj v ponedeljek 21. t. m. na igrišču SK Ptuj ob 15. prijateljska tekma SK Grafika (Ljubljana):SK Ptuj. Službujoči odbornik g. Zamuda. V Čakovcu v nedeljo in v ponedeljek mednarodna tekma SK Austria (Gradec):Čakovečki SK. Službujoči odbornik g. dr. Franetovič.

Prvenstvena tekma ISSK Maribor:SK Hirijska se še enkrat igra! Na sinočni seji LNP je upravni odbor sklenil, da se mora prvenstvena tekma med ISSK Mariborom in SK Hirijsko še enkrat igrati. Kakor je znano, je bila prvenstvena tekma, ki se je odigrala 8. aprila v Mariboru, 10 minut pred koncem regularnega časa prekinjena. Ponovna tekma se bo najbrže odigrala 10. junija v Mariboru.

Češkoslovaška:Anglija 2:1 (1:1). V Pragi se je včeraj odigrala meddržavna nogometna tekma med češkoslovaško in angleško reprezentanco. Tekma se je končala z zmago Češkoslovaške v razmerju 2:1.

Raztresenost.

Profesor vstane ponoči, prižge svečo in gleda po sobi. Žena se prebudi in vpraša: »Kaj gledaš?«

On: »Gledam, če nisem pozabil upihniti sveče.«

Sokolstvo

Pred javnim nastopom pesniškega in jareninskega Sokola.

Težavno je delo, ki ga opravljajo Sokoli iz Pesnice in Jarenine. Velika je njih požrtvovalnost in vztrajnost pri krepitvi sokolske misli na naši še vedno ogroženi severni meji. Po vsej pravici zaslužijo, da jih mimo bratskih sosednih društev podpre tudi vsa nacionalno čuteča javnost. Ta prilika pa se ji nudi na binškošni ponedeljek, ko bo sokolsko društvo Pesnica—Jarenina priredilo svoj letošnji javni nastop, ki se mora pretvoriti v manifestacijo sokolskega bratstva in sloge. Pri nastopu bodo nastopili vsi oddelki društva z letošnjimi župnimi prostimi vajami in na orodju. Sodelovala pa bodo tudi bratska društva Maribor III, Št. Ilj in Sv. Marjeta. Nastop bo na lepem travniku br. Kerenčiča in bo začel ob 3. popoldne. Dolžnost vseh mariborskih mestnih in bližnjih okoliških društev je, da se nastopa udeleže v čim večjem številu. Vsak brat in sestra, ki ima slavnostni kroj, naj pride v kroju. Naj ne bo ta naš apel neustlišan, naj ne bo nobenih izgovorov! Kdor ima kroj, je njegova sokolska dolžnost, da pohiti na ta dan v kroju v našo obmejno Pesnico. Posebej opozarjamo mariborske Sokole in narodno občinstvo na ugodne železniške zveze. Iz Maribora glavnega kolodvora odhaja osebni vlak točno ob 13. uri, povratek v Maribor iz Pesnice pa je ob 20.40. Pri nastopu bo sodelovala železničarska godba »Drava«. Poskrbljeno pa je tudi za najboljši počutek in razvedrilo. Zatorej na binškošni ponedeljek popoldne vsi v Pesnico!

Članstvu Sokola Maribor III! Naše društvo se korporativno udeleži nastopa, ki ga priredi bratsko društvo Pesnica—Jarenina na binškošni ponedeljek popoldne ob 15. uri. Zbor za vse članstvo in naraščaj je v ponedeljek točno ob 13. uri na letnem telovadišču, od koder krenemo v sprevedu z godbo na čelu proti Pesnici. Bratje in sestre naraščajniki in naraščajnice, ki imate kroj, pridite vsi brez izjeme v kroju.

Opozorilo vsem sokolskim društvom. Ker so vse letošnje vaje težavne za skladno izvajanje, opozarjamo vsa društva, da si čimprej naroče note in pričnejo vaditi z godbo. Župna uprava je založila klavirske izvlečke za članske vaje in za naraščaj po 10 Din izvod. Naročilnici naj se priloži znesek v znakali. Godbe, ki želijo vaje za pihala, naj sporočijo, katere instrumente želijo, da se jim preskrbi prepis vaj. Vaje za vsak instrument stanejo 5 Din. Župno načelstvo.

Mladinski popoldan za sokolsko deco. Poljčanski Sokol je na praznik 10. t. m. popoldne priredil za svojo deco ob prisotnosti staršev mladinski popoldan. Zbrala se je vsa sokolska deco, ki je bila ob tej priliki pogoščena z žitno kavo,

malinovcem in pecivom. Vmes so Sokoli in Sokoličice deklamirali, peli in se zabavali med seboj po svoje ob živahnem kramljanju. Pred odhodom je brat starosta Lipovšek spregovoril deci nekaj besed, spodbujajoč jo, naj ostane še vnaprej tako pridna in dobra pripadnica Sokola. Vsem, ki so pripomogli k temu uspelemu mladinskemu popoldnevu, se Sokol v imenu svoje dece najiskrenejše zahvaljuje. Tako prazarni »Žiki« na Viču, ki je v ta namen darovala 5 kg svoje žitne kave in vsem domačinom, ki so akcijo podprli z denarnimi prispevki. Zdravo!

Ribničan in papiga.

Ribničan pride v mesto in zagleda na nekem plotu živobarvno papigo. Ker mu je ptič ugajal, ga je skušal vloviti. Ptič pa mu je zletel izpred nosa na bližnje drevo in zakričal svojo priučeno: »Baraba, baraba!«

Ribničan prestrašen papigi: »Oprostite, nisem vedel, da ste človek.«

V vsako slovensko hišo „Večernik“!

Mali oglasi

Zlati uhani din 75-

samo pri M. ILGER-jevem sinu

1896

Prodam

TOVORNI AUTO »FORD« 1½—2tonski, dobro ohranjen, takoj pripravljen za vožnjo (davek za 1934 plačan) na prodaj. Vpraša se pri K. Hausmaninger-ju, trgovina z vinom, Maribor, Cankarjeva ul. 23. 2009

STAVBIŠČE blizu Studencev prodam. — Vprašati Zg. Radvanje 19. 2008

DVE SOBNI OPREMI in eno kuhinjsko, v zelo dobrem stanju takoj prodam. Vprašati opekarna Kosaki, pri Sopiču-ju Ivanu. 2005

Razno

IZJAVA. Podpisani preključem javno svojo izjavo napram g. Doljetu Obersnelu, ter se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. Maribor, 16. maja 1934. Matija Kuder. 2011

URE ZA BIRMO od 40 Din naprej zapestne ure od 80 Din naprej srebrne ure od 130 Din naprej 14 kar. zlato ure od 240 Din naprej samo pri Ant. Kiffmann-u, Maribor, Aleksandrova c. 11, nasproti gostilne »Pri grozdu« (Spatzck). 2026

Sobo odda

SOBO z uporabo kopalnice oddam boljšemu gospodu s 1. in 1.1. nadstr., vrata 19. 1898

Kupujte svoje potreščine pri naših inserentih!

Službo dobi

FRIZERKO mlajšo, dobro ondulerko, sprejemem takoj v stalno službo. Salon Kralj, Pobrežje. 1995

Stanovanje

STANOVANJE oddam. Studenci, Karla Marksa ul. 22. 2010

LEPO, SOLNČNO STANOVANJE

sobo in kuhinjo, električna luč, oddam takoj mlajšim zakoncem. Naslov v upravi lista. 2022

KOMFORTNO, SOLNČNO STANOVANJE.

v bližini mesta oddam s 1. julijem boljši stranki. Cena Din 700.—. Naslov v upravi lista. 1924

IŠČEM SOBO in kuhinjo za takoj. Ponudbe na upravo »Večernik« pod »Solnčno«. 2007

Oglašuite!

Potrti neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretresujočo vest, da je naš iskrenoljubljeni soprog, oziroma oče, brat in stric, gospod

Zugman Konrad

mesarski mojster

v sredo, dne 16. maja 1934 ob 15. uri, po dolgi, mučni boleznii, previden s tožazili sv. vere v 46. letu svoje dobe boguvarno preminil. Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v petek, dne 18. maja 1934 ob 18. uri iz mestne mrtvašnice na magdalenško pokopališče. Sv. maša zadušnica bo darovana dne 22. maja 1934 ob 6. uri v župni cerkvi pri sv. Magdalenii.

Maribor, dne 17. maja 1934.

Zugman Terezija, soproga; Zugman Alojzija, hčerka, ter vsi ostali sorodniki. 2028

Javna licitacija!

64 kg razne manufakturne robe se bo prodalo v tovarnem skladišču Maribor glavni kolodvor na javni licitaciji, dne 19. maja ob 10. uri.

Pozor Stara renomirana vam znana klobučarna

ANTON AUER

ni več v Vetrinjski ulici, temveč na Glavnem trgu 17. Tam dobite klobuke in čepice že od Din 20.— naprej. Tudi popravila se prevzemajo in strokovnjaško izvršujejo po zelo nizkih cenah. Ne hodite več v Vetrinjsko ul. 14. temveč k

Anton Auer-ju na Glavni trg 17